

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರು ೧೯೮೦ರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ, ಅರಣ್ಯತರ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸುವಂತಹ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಉಪ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಆಪಾದನೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ.

ಮನವಿಗಳು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ,

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದು ನಿರ್ಣಯದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಒಬ್ಬ ಸಂಪುಟ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನ ವಾದುದೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದು ಈಗಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಮೇಲ್ಮನೆ ಇರಬಹುದು, ಕೆಳಮನೆ ಇರಬಹುದು, ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಸಂಪುಟ ದರ್ಜೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೂ ಕೂಡಾ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಇದೆ, ಒಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇವರೆಲ್ಲಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಕಾನೂನು ಇತ್ತೋ ಏನೋ ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅವರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹೌದು ಅವರು ಆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಕಡೆ ಇರುವ ಮಾನ್ಯ ಮೊಯ್ಲೆಯವರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಂತರ ನಾನು ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸಂಪುಟ ದರ್ಜೆ ಸಚಿವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ.

ನಾನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೇಸ್ತರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇರಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಈ ಸದನವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಡದಿವೆ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನಲ್ಲ. ಮನೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನಲ್ಲ. ಇದೇ ಮನೆ ಬೇಕು, ಅದೇ ಮನೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳತಕ್ಕಂಥವನಲ್ಲ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಕೂಡ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ದೀರಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದೆಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣನವರು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮನೆ ನನಗೆ ಅಲಾಟ್ ಆದಾಗ ಅವರು ಇರುವಂತಹ ಮನೆಯನ್ನು ಕಾಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ನನಗೆ ಕೊಡಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಅದು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಂಗಲೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆ

ಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಇಂದಿರಾ ನಗರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಜನ ಬಹಳ ಜನ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. The manner in which the recognised Opposition Party is being treated by the Government. ಟಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಗಳ ಕೊಠಡಿಗೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ವಿವರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಂದಿನ ಸಾರಿಯಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಗಳ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲೂ ಟಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾವೂ ಆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದುದಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲೂ ಟಿ.ವಿ. ಇದ್ದರೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಲಾಪ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ರವರೇ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ರವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರೇ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರೇ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಟಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈವರೆವಿಗೂ ಇವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಕಾರನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರು ಈ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು ಶಾಸಕರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ಕಾರು ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ಕಾರಿನಲ್ಲೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಕೂಡ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಕಾರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ನಾನಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾರೊಂದನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ಕಾರು ರೋಡಿನಲ್ಲೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ನಾನು ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಎರಡು-ಮೂರು ಕಾರುಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಹಳೆಯವು. ಹಾಗೂ ಕಂಡೆಮ್ಮ ಆಗಿದ್ದಂತಹ ಕಾರುಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮತ್ತೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು, ತಮಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಮೆಜಾರಿಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕೆಂಬುದು

ಈಗಾಗಲೇ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಪಿ.ಎ.ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಪಿ.ಎಸ್.ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಅವರ ಚಾಯ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ನಾನು ಮೊದಲು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ದೃಷ್ಟಿ ತಾವೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ನಾವೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರು ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಚಿವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಸಿ.ಟಿ.ಒ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಕ್ಲಾಸ್-1 ಆಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಬರೆದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಆರ್.ನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಏನಂದರೆ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೀಸನ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೇಳಿದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದೆಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ತಾವು ನನಗೆ ಸೌಜನ್ಯ ತೋರಿ ಆಗಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ತಿರ ಮಾಡತನಾದಿದ್ದರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಜನ್ಯ ಲವಲೇಶವೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವವರನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಡರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹವರು. ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಕಮೀಷನರವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಆ ಕಡೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಆರ್.ನಿಂದ ನನಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಡಿಸಿಸನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಏನು ಈ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಂಥವರನ್ನೇ ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಹೇಳಿದವರನ್ನೇ ಅವರು ಅವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೈ ಎತ್ತಿ ಹೌದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಅವರ ಆಪ್ತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ಅವರ ಚಾಯ್ಸ್. ಇಷ್ಟೇ, ನಾನು ಇರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಘನತೆ ಗೌರವ ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಕಟ್ಟುವಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯದನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹದ್ದು ನನ್ನ ಹಕ್ಕು. ಬಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಕೆಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ, ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ

ಮಾಡಿದವರು ನಾವು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ, ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೇನಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹಕ್ಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗೆ ನಾವು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ನನಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹವರನ್ನು ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾರಿಗಾದರೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೇ ?

ಇದು ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ನಮಗೆ ಘನತ. ಗೌರವ ಮಾನ ಮರಾದೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಅಗೌರವ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೈದಿವಿಗಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಸಹಿ ಬರಬಹುದು. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಾಗ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮಾತೆ ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕಾಣತಕ್ಕಂಥ ಮನೋಭಾವನೆ, ಮನೋಭೂಮಿಕೆ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು, ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ನಾವು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೀರಿ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಾರದು, ನಿಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯ ಕ್ಷೋಸ್ಕರ ಬರತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ರಿವೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಈ ಸದನದಲ್ಲೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಮೈಯಕ್ತಿಕ ವಾಗಿ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನೂ ರಿಕ್ಲೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವರುಗಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇವರಿಗೂ ಇರುವಾಗ ಸಹ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ವಿನಾಕಾರಣ ಕಳೆದ ಮೂರು ಸಾಲು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇದು ತುಂಬಾ ಡಿಲೇ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ



ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ಆ ನಂತರ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ, ಯಾವುದನ್ನು ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಕ್ಲೋಸ್ಕರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ, ಆ ರೀತಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಿ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ವಿಚಾರ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ನಮಗೂ ಬದು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರೇ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಕುಳಿತರೆತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತಾ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ದೆಗಡೆಯವರು ಇರಬಹುದು, ನಾವು ಬರಬಹುದು, ನೀವು ಬರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಆಗಬಹುದು, ಅದು ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಘನತೆ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಡಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ಮೇಜಂ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಒಬ್ಬನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಇಷ್ಟು ಹಗಲಿನಿಂದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸಂಕಟವಾಯಿತು. ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಈ ಸದನದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅವರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮಾನ, ಗೌರವ, ಸ್ಥಾನಮಾನ, ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಕಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಗಲಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕು, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು

ದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಗೌರವ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಮಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇ ಬೇಡ ; ನಿಮ್ಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ಕಾನೂನುಪ್ರಕಾರ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ. ನಮಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರಿಂಗ್ ಆಗಲಿ, ಮನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಕಾರು ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಶಕ್ತಿಯಂತವಾಗಿ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೀವು ಏರ್ಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೂ ಇದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕುಂ ಡಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ, ತಾವೇ ಈ ಸದನದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

SRI S. BANGARAPPA, —I have requested the Hon'ble Speaker not to discuss with the Chief Minister. Let this matter be discussed on the floor of the Hobs. Let us come to the conclusion here only.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. —ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿ. ನಾವುಗಳು ಏನು ಬೇಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಜಾಸ್ತಿ ಏನೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. —ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಕೂಡ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಗೌರವವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರ ತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ತಾವೂ ಕೂಡ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ತೆಲಗು-ಗಂಗು ವಿಷಯ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸದನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಜಿಯವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನು ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಜಿ. —ನಾವು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿ, ತಮಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ವಿಚಾರ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬರಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ತಮ್ಮ ಜೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರೂ, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಆ ಒಂದು ಹೀಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದನದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು, ಮತ್ತು ಕಾರಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮುಲ್ಕಾ ಗೌಡರು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ, ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆ ರೀತಿ ಯಾದ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಾರದು. ಇದು ಬಹಳ ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವೆವಿವಾದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಸ್ಥಾನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವವನ್ನು ಈ ಸದನ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಭಾ ನಾಯಕರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಇವೊತ್ತು ಅವರು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ನೇಮಕವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರಲ್ಲ. ಗೌವರ್ಧಕರಿಂದ ನೇಮಕವಾಗಿ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥದವರಲ್ಲವೆಂಬಾಂಟಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರಲ್ಲ ಅಂಥವರು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಅಂಥ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಅಲಂಕರಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಮನೆ ಕಾರು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪದವಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಾ ಯಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಇವೊತ್ತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೌರವವೂ ಅಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಪಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ತಾವು ಕೂಡಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿ ಇದ್ದವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಮೇಲೆ ಏನಾದರಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಿದಧಲ್ಲಿ ಅಪಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಡಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಿಂದ ಏನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಸದನದ ಗೌರವಯುತವಾದ ಪಾತಾ ಪರಣವನ್ನು ಕೆಡಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಲಹೆ, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಕೊಡದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಬಹುಶಃ ಅದು ಬಹಳ ಅವಮಾನ. ಅಂಥ ಒಂದು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದುದು ಇಲ್ಲ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅವಮಾನಕರ ಸಂಗತಿ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾವತಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದರೆ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಯಾದ ಗೌರವ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಗೌರವಗಳು ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದುದು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಚುನಿತಿಯಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕಾ ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು

ಕೊಡಬೇಕು, ಕಾರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅದು ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರೆ ಇದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಯಶಸ್ವಿ ಒಂದು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವವರೆಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಡೀ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಯಿತು. ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲ, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ ತಾವು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

**ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.**—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾರು ಹಳೆಯಕಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಆರ್. ಅಡ್ವಿನ್ಸ್ಟೇಷನ್ ಫೀಸಿಬಲ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಗೌರವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಗೌರವ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರಂತೆ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಾಹ ನಡೆದಿದೆ, ಸೇಡಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮೇಲಾಗಲಿ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅವರು ಬಳಸಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅರೀತಿ ಸುತರಾಮ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಯಾವುದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಳೆಯೇ ಗೆಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊರಗೆಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

**ಶ್ರೀ ವಿರಣ್ಣ.**—ನಾನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

**ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.**—ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಸನ್ನಾಹ ನಡೆದಿದೆ, ಸೇಡು ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಎನ್ನುವ ಈ ವಿಪರೀತದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕಾರು ಸಹ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು.

**ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.**—ಈಗ ಐದು ಕಾರು, ಹೊಸ ಕಾರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಬಿಡಿ.

**ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.**—ಇಲ್ಲಿಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಹೊಸ ಕಾರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ೨ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಆ ಕಾರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಚಿಂತೆ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರುಗಳೂ ಹಳೆಯದೇ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವ ಹೊಸ ಕಾರುಗಳನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ. ಜೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನಹ ಹೊಸ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು

ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ೨ ಹೊಸ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅವು ಬೇಗನೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಈಗತಾನೇ ಜೈಲಾಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿರಣ್ಣನವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸೋಮವಾರ ಮನೆ ಬಿಡಲು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಾಳೆಯ ದಿವಸವೇ ಮನೆ ಬಾಲಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಬೇಗ ಮನೆ ಸಿಗದೇ ಹೋದರೆ ಗೆಸ್, ಹಾಸ್ ನ ಒಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಇರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನೇನು ಹೊಸ ಕಾರು ಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಕಾರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. It is a very serious matter. ಅವರೇನೋ ನಮಗೆ ಮಹಾ ದಾನ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಕಂಡೀಷನ್ ಆಗಿರುವ ಕಾರು ಬೇಕು. ನಾನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಮನೆ, ಕಾರು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೇಯೇ ಎನಹ. ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಮಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರ ಬಹುದು. ನಾನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಛಾಯ್ಸಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟುಪಟ್ಟು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತುಕೊಂಡು ಇವರು ನೇಮಿಸಿದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಡಿಪಿಆರ್‌ನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಡ್ಡಿ ನಿಷ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಏನಿದೆ, ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ, ನಮ್ಮ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ. ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಾವಳಿಯನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏನು ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈಗ ನನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲೇ ನಾನು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. I am not that type of politician let me make it very clear. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಬೇಡ, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕೂ ಬೇಡ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಯಾವುದೂ ಏನೂ ಬೇಡ, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. If the Government comes in the way of the Opposition work, it is better we give up all those things, I am prepared to give up everything including the Private Secretary. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ನಾವು ತಲೆತಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಇದೊಂದು ಘನತೆ. ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹಜ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಛಾಯ್ಸ, ನನ್ನ ಛಾಯ್ಸ, ಒಂದೇ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದರೂ ತಪ್ಪುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಅಡ್ಡ ಬರುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಿರಣ್ಣನವರು ಇದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತ್ತೇನೆಂದು

ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನಾನು ಅಚ್ಚಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಇರಬಹುದು, ಕಾರು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾನು ಹೊಸ ಕಾರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ತವಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಟಾರು ಹೋದಾಗ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕಛೇರಿಗೂ ಸಹಿತ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಜನಗಳೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಹೊಸ ಕಾರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆಯೇ ಎನಹ, ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾವು ಒಪ್ಪಿದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಸರಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. — ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲೂ, ಯಾವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲೂ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ಅವರನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ವಿಚಾರ. ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅವರೇ ಕೇಳಿದಂತಹ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಂತಹವರು; ನಿರಾಕರಿಸಿದಂತಹವರು; ಆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಂತಹವರು. ಇದು ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು, ಮೂರು ಹೆಸರು ಕೊಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, — ಬೇರೆ ಎರಡು, ಮೂರು ಹೆಸರು ಕೊಡಿ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ, ಅವನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಬೇರೆ ಎರಡು, ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎರಡು, ಮೂರು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕಾನೂನಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವನಿದ್ದಾನೋ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಪರಿಚಯ ನನಗೂ ಇದೆ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ವರ್ಗವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಕ್ಯಾನ್ಸಲರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧವರನ್ನು ಆಗಲೀ, ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ದರ್ಜೆಯವರನ್ನಾಗಲೀ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ನನಗೆ ಇಂತಹವರೇ ಬೇಕೆಂದು ಛಾಯ್ ಮಾಡಿ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದುವರೆಗೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪದ್ಧತಿ. ಅದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯೆಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಇತರೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಬೇಡ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ

ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣ. ನಾನು ಬೇರೆ ಎರಡು, ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳಿದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. You bring that file before this House. Let us go through it.

ನಾನು ಬಯಸಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬೇರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನಾನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬೇಕು. ಅದೂ ಈಗಲೇ ಆಗಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಡೀ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಘನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗೋಡೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಇದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾನ ಮರಾಧೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಪಾಲನೆಗೊಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸಭಾನಾಯಕರು ಉತ್ತರಿಸುವರು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಏನೇ ಅಗಲಿ ಇವತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಡಿ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ಈಗಲೇ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ನೀವು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು? ನೀವೇ ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ತಮಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ ಮರಾಧೆ ಘನತೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಲಿಂಗನ್ನು ನಾನು ನಾಳೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈಗ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದರೆ ನಾವು ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಇಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಘನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನೋಟಿಸು ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೀಡಬೇಡಿ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ನೀವೇ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆಯೇ ನೀವು ನೋಟಿಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಾನು ಬೇರೆ ಕಾಲವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಿರಂತೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕೇವಲ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮಿಷ ಸೆಕೆಂಡ್ ಎಣಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದ್ದಲ್ಲ ಏಲ್ಲಿ ಇದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ನಾಳೆವರೆಗೂ ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.**—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತೀರ್ಮಾನ ಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇವತ್ತೇ ಅವಕಾಶ ಆಗಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ. ನಿಮಗೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಮಗಿರುವ ಆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

**ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.**—ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.**—ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಇವತ್ತೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು.

**ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.**—ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ. ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ.

**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.**—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮಿಂದ ಕಾಯುವುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ನೀವು ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಏನೂ ಆರಿಯದವರಂತೆ ಉದ್ಬಟತನದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನೀವು ಆ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

**ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.**—ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇಹೋದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

**ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.**—ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರೇ, ನೋಟೀಸು ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ?

**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.**—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಹಕ್ಕು ಗೌರವ ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು.

**ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.**—ನಾನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ವಿಷಯಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸಹ ಕೆಲವಾರು ಸಲ ಈ ತರಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಕಂದರ್ಭ ಉಂಟು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಮಗಿದೆ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ತಿಸಿದರೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ತರಹ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರಿನ ಯೆಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವ ವರವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರನ್ನೋ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

**ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.**—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾದದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವ್ಯಾಜ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಅದು



ವನೇ ಇರಲಿ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಹತ್ತಿರ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಚೀಂಬರಿನಲ್ಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನು ಅವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿ. ಅವರೂ ಸಹ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸದನದ ನಾಯಕರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಘನತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಉದ್ಘಟನ

ಗೊಂದಲ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸದನದ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮೆಥಡ್ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

### Official Resolution

*Re:—Adoption of Amendment to Estate Duty (Amendment) Act 1984.*

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—“Whereby a resolution passed in pursuance of clause (1) of Article 252 of the constitution, the Estate Duty in respect of agricultural land is now regulated in the State of Karnataka by the Estate Duty Act, 1953, (34 of 1953), Passed by Parliament and Whereas it appears to this Assembly that the Provision of the Admendment Act afore said shall be adopted by their Assembly,

Now, therefore, this Assembly in pursuance of clause (i) of Article 252 of the constitution read with clause (2) thereof hereby resolves that the provision of the Estate Duty (Amendment) Act, 1984 (Central Act 84 of 1984) be adopted by the State of Karnataka”.

೨-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬೇಗ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ನಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಟೆಲ್ಲಿಗ್ರಾಂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ ರಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇದು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸನ್ಮಾನ, ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಎಸ್ಟೇಟ್ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇದನ್ನು ನಾವು ಆಪ್ತವಾ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಏನೂ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.